

HONVÉD.

Megjelenik e' lap vasárnapot kivéve minden este, féliven. Tartalmát teszik a' főhadivezérség hivatalos közleményei, iránycikkek, bel- és külföldi hírek.

Hirdetmények a' szokott díjért vétetnek fel.

Toborzó szózat hazánk minden, de különösen Szatmár megye fiaihoz.

H A Z A F I A K!

Három száz esztendő óta nehezedett nemzetünkön a' Habsburg-Lotharingeni ház német uralma alatt az Isten átka. A' hitszegő császári faj az erőszak, zsarnokság, 's ármány egyetlen egy nemét sem hagyta el felhasználatlacul árva hazánk kirablása 's elnyomására. Hazánkfainak legjobbjai, kiknek elég lelkek volt a' hitszegőkkel, sértett jogainkért szembeszállani, hóhér pallos alatt vértettek, emberi fogalmat haladó szenvedések között börtönben sorvadoztak, vagy távol hazájok szent földétől számkiüzésben tengték le sors üzte napjaikat; pedig ők csak a' törvény épségben tartását, csak annak, mire anynyi király esküdött teljesítését kívánták. Van-e magyar? ki az elvérzett Zrinyi, Nádasdi 's Frangepán emlékére örök kárhozatot ne mondana a' jogtapodó császári szörnyetegekre, van-e? ki második Rákóczy Ferencz gyalázatos megcsalását 's idegen népek közötti szenvedéseit megtorlani nem kíváná! Hazafiak! e' nagy férfiaknak csak azon egyetlen bűnök volt, hogy hazájukat szerették, hogy ezer éves alkotmányunkat számunkra megtartani akarták. Így jutalmazta a' császári ház az igaz hazafiakat, jól tudván, hogy ha sikerülend kiirtani a' vezetőket, e' feje vesztett nemzetet könnyen rabigába hajthatja. Másfél századon által pusztított a' török hazánkban, de azon szenvedések, miket nemzetünk a' töröktől oly hosszú idő alatt tűrt, elenyésznek azok előtt, miket a' császári háztól egy év alatt kellett kiállania: az Eperjesihez hasonló mézsárszékeket állitva fel, leölette lelkesebb férfainkat, hazánkat elpusztította, gazdagabb örökösainket német kalandorok kincs szomjának áldozta, vitéz seregeinkkel családi érdekekből népeket igazott le, szóval kiszitta velönket és vérünket 's csak szemeinket hagyta meg, hogy sirhassunk egykori nagyságunk romjai fölött 's megtartók magunk, mit el nem rabolhatott, önértetünket 's az akaratot lerázva a' rabszolgaság bilincseit, szabadokká lenni. A' nemzet képviselői a' mult évi Pozsonyi

országgyűlésen, áthatva a' honszerelem szent tüztől, eddig a' világtörténetben páratlan nagylelkűséggel szabaddá tették a' népet, szabaddá a' földet 's eltörölvén a' jobbagyságot 15 millió polgárt emeltek fel magukhoz, adván nekik jogokat, melyek előtt mindenkinek tisztelettel kell meghajolnia. És a' magyar nép e' szabadság levelét ötödik Ferdinánd aláírta 's királyi esküjével szentesíté meg, de alig érkezének követeink az örömtől áradozó hazába, midőn a' király megfelejtkezve esküje szenteségéről, hitszegővé lett 's hazánkat rabló módjára kilencz ellenséges csordával támadtatta meg 's hogy gyalázatosságainak koronáját föltegye, hirünk és tudunk nélkül, egy családjabeli éretlen gyermeknek, kit Ferencz Józsefnek hívnak, mint bítangokat adott át bennünket és e' Ferencz József gyermeki esztelenséggel esküt tőn a' magyar fajt, a' nemzetek sorából kiirtva, örökös rabszolgaságra kárhoztatni, mely célját, hogy annál könnyebben elérhesse, muszka zsoldosokat, a' rabszolgaság páratlan czinkosait, hozza nyakunkra. De Isten megeléglé népünknek három száz éves szenvedéseit 's megtorlotta a' tizenöt koronás rabló hitszegését, győzelmes fegyvereink tűz árja előtt gyalázatosan megfutottak az ellenséges rabló csordák 's hazánk, kivéve egy kis részt, szabadságban dicséri istenét. Kossuth Lajos, kit méltán nevezünk hazánk atyjának, kikiáltotta nemzetünk függetlenségét, mit a' képviselőház elfogadván, nem kell többet attúl tartanunk, hogy szabadságunkat az áruló királyok, kik örökre száműzvék, megcsonkítsák. De hazafiak! hogy szabadok lehessünk erőseknek is kell lennünk, a' gyalázatos Habsburg-Lotharingeni ház valamint eddig elkövetett mindent leigázásunkra, ugy ezentúl is mindent meg fog tenni, hogy bennünket az eddiginél keservesebb rabságra hurczolhasson, ha valaha volt most szent kötelessége minden férfinak fegyvert ragadni 's hazáját és vagyonát utolsó csep vérig védelmezni. Megyénk 2000 főből álló mozgó sereget állit fel, mely rendes fizetéssel, ruhával 's fegyverrel fog ellátatni 's a' békeesség bekövetkeztéig fegyverben álland, de leginkább a' megyében

fog maradni. E' seregben én, kinek szerencsém van életeken mint parancsnok állani béállottam, ki szereti hazáját, ki meg akarja akadályoztatni, nehogy feldult családi boldogsága romjai fölött az önkény zsoldosai tobzódjanak, az követni fogja példámat. Éljen a' haza! Éljen Kossuth Lajos! Éljen a' független magyar kormány!

Gabányi Alajos,
százados zászlóalj parancsnok.

— — —
Pest, május 14.

Mi történik Pesten? Miután a' császáriak, mint mindég az ostrom óta, tegnap délután 5 órától kezdve gyér lövéseket tettek a' városra, 's mieink is hasonló gyér lövésekkel viszánozván, egy löporos szekeröket felgyújtatva légbe röpitették, egész erővel ágyuzták, bombázták és gránátózták Pestet éjjéli 12 óráig. A' mieink nem levén egészen az ostromra elkészülve, csak 1/5 résznyire viszánozhatták a' Gellért és Svábhegyekről. Meggyult csakhamar Budán a' vízi-városnak a' lánczvidtől balra eső része 's ég még most is, de meggyult Pesten több 25—30 háznál: leégett a' redoutte, az angol királynő, a' Diána fürdő mellette levő épülettel, az Emerling ház, a' Vodjaner nagy szeglet ház, a' nagy Kristóf, a' nagy Ürményi ház, német színház, Leopold templom, a' mellette volt épületekkel. Össze van rombolva az egész szép Dunasor felfelé. Csak a' Nákó-házban 30—40 ágyu és bomba lyuk van, úgy a' többiben a' Dunasoron, melyek el nem égtek. A' casino colossalis erkély oszlopaiból kettőt porrá romboltatott. Az utcákat, piacokat mintha óriás disznók turták volna fel, olyanok a' bomba lyukaktól. Temérdek kár történt; emberhalál még eddig csak 3 honvéd tudatik, kik tűzoltani menvén, üttettek agyon. Képzeljétek a' budai és pesti roppant tűz mellé, mely minden 5, 10 perczen uj uj helyt ütötte fel magát, a' hármankint, négyenkint egyszerre szakadatlanul bömbölő ágyuk borzasztó moraját, mintha ég föld egybeszakadt volna; ha volt percz, melyben az ágyuzás pillanatig szünt, az égő fedelek recsegése, ropogása, az égő gránátok repülése emelték a' jelenet borzasztóságát. 'S mind e' mellett is leirhatlanok a' perczenkint koldussá levő nép örömkötőrései, ha részünkről egy egy jól irányzott gránátot, vagy a' Svábhegyen levő ágyuink villámát pillantá meg; nem hallanál zugolódást vagy buslakodást, csak átkot a' gaz császári fajra 's boszu imádságot. Reméljük, 24 óra alatt legfeljebb a' mieink is egész erővel megkezdik az ostromot. Az egész város mozgásban van: mindenki hordozóskodik, költöződik Pestről. Én örülök, hogy itt lehetek. Tegnapelőtt a' mint a' császáriak mozgalmait látcsövezném, észrevettem, hogy két hajót nagy kövekkel töltenek, me-

lyeket leeresztve, a' Dunán a' malmokon alól épített hajóhidunkat elszakithassák. Siettem a' katonai főparancsnoksághoz jelentést tenni, 's a' hajók kiállított őrhajósaink által, mielőtt leérhettek volna, partra vezettettek. Különösen a' Svábhegyről minden mozdulataik kivehetők. Isten veled!

Barátod.

Pest, május 16.

Mi történik Pesten? A' városban a' legkényyszerítőbb szükség miatt ben maradt nép, most 11 órakor éjjél előtt, kitolul a' pinczéből és raktárakból, 's az oly rég nem élvezett örömtőlittason fut a' Dunapartra, fut ismerőseit fellármázni, hogy ne egyedül örüljen, mert Budavára két helyt hatalmasan ég. A' mult éjjél 2—4 óráig Pest újból bombáztatott, de kár majd mi sem történt. Ma viradt óta e' perczig a' Gellért-, rácz-városi szőlő-, Sváb- és Kálvária-hegyekről folytonosan lövetett a' vár, a' nélkül, hogy belőle csak lövéssel is feleltek volna, míg besötétülvén, gránátóztatni is kezdetett. Történt előbb egy lobbanás, kétségkívül újból egy löporos szekér, de később gyulás esett, de csakhamar eloltatott; végre meggyult a' fegyvertár és szinkert megetti istálló épület, 's daczára az oltásnak most is ég; meggyult a' nádori lak, ég ez is nagyszerüen, de már ezt nem oltják, nem olthatják a' gellért és rácz-városi ágyuk folytonos tüzelése miatt. Szüntelen lövetnek a' gránátok a' Kálváriáról is, de még eddig nem gyújtottak. Oly sajtó örömet érzek, mint kinek kezét vágják le, hogy élete megmaradjon, e' szent emlékét dicsó királyunknak, ez ereklyét, melyet oly áhitattal emlegetett a' magyar, mint musulmán mekkáját; ezt kelle magyarnak tenni semmivé. Ha nem volna több vétke a' habsburgi háznak ellenünk, mind ez egy, elég volna halálos ítéletünket átkos fejére kimondani. De ám legyen, tisztuljanak meg a' szent falak a' dögleletes fojtó levegőtől, melylyel e' hyéna-faj anynyi évek során át undokította, hogy a' magyar nagyság fénykörével egykor övedzett talapzatról a' szolgaság által rá rakott foszlányok megemésztetvén, a' magyar szabadság fedelével hozzá méltólag ékesíthessék fel. Hogy mi történik még ma és holnap, megirandom. Isten áldjon, sietek ki a' partra.

Barátod, F. J.

— — —
Adakozás. Domahidi Pál képviselő ur adott az enyedi nyomorultak számára 10 forintot peng. p., mely 14 személy közt kiosztatott

Basa Mihály által.

— — —
Vegyes hírek.

— A' Közlöny írja, miszerint hitelt érdemlő kereskedők beszéltek majus 10-én Aradon, hogy Bem Puchner seregét Zlatinánál megvervén, Drenkováig visszaszorította 's 300-at fogott el közülök.

— Egy szomszéd országból legújában 27 ezer rőf posztót kaptunk honvédeink fölruházására.

— Az Esti lapokban rendkívül fontos külföldi híreket olvasunk. Bécsnek és Austriának kilencz tizede részünkön van; különösen Bécs külvárosaiban a' magyart és Kossuthot éltetik.

— Drezdában, mivel a' király ellenezte a' frankfurti alkotmány elfogadását, a' nép és katonaság közt majus 4-én véres özszeütközés volt. Torlaszok emelkedtek. A' király kartácsozott a' népre 's elesett 17 ember. Eleinte győzni látszott a' zsarnok hatalom; később azonban a' katonaság átállott a' néphez és övé lön a' diadal. A' király elszaladt Königsbergbe mintegy 40 millió tallér értékű kincset is magával vivén. Legújabb hírek szerint a' köztársaság kikiáltatott.

— A' szász mozgalmak elnyomására a' porosz király is küldött egy ezredet. De épen ezért bosszankodott föl a' szász katonaság 's állott a' nép részére megesküvén, hogy a' szabadság elnyomására betörő poroszok ellen utolsó csepp vérig harczolni fog.

— Berliaben folyvást nagy az ingerültség. A' király már négyszer lövetett a' népre. Az újabb hírek szerint maga a' király is elesett.

— Würtembergben a' katonaság kijelentette, hogy nem fog a' népre löni. És így a' király kénytelen volt elfogadni a' frankfurti gyűlés végzéseit.

— A' frankfurti nemzetgyűlés állandónak nyilatkoztatta magát. Tehát forradalmi téren áll.

— Hát Austria actiái hogy állanak? Welden főhadiszállása Pozsonyban van. Schlicket majus 11-én Mosony és Óvárból is kihajtották sergeink.

— Hozzánk átjött osztrák tisztek állítják, hogy a' katonaság megeléglvén az eddigi lezékét, nem akar többé a' magyarok ellen harczolni.

— Az olműtzi és brünni várakban nincs katonaság, nemzetőrség őrködik.

— A' cseh főhadi parancsnok azt nyilvánította, hogy Magyarországra egy katonát sem küldhet, mert 6000 katonaság nélkül Prágában sem bírja a' rendet fenntartani.

— Sergeinknek az osztrák határokhozi közeledése Badenben is oly ijedséget keltett, hogy sokan futni, menekülni kezdtek. Talán a' bűntudata kergette őket, mintán azon cseplecsz hatalmaságok közül hibetöleg nem egynek katonái harczolnak ellenünk az osztrák lobogók alatt. Ide mutat Heislerberg frankfurti követ interpellatioja a' birod. hadügyministerhez: igaz-e hogy német birodalmi (bajor) sergek használtattak a' magyarok ellen? A' minister harmadnapra ígért feleletet.

— Jellachich majus 8-án Zágribban volt. Gyálatosságainak tetőpontját érte, midőn Tolnából még nőket is rablánczra fűzve vitt el magával.

— A' pesti Marciusnak, bizonyos forrásból írják egy komáromi levélben, hogy Damjanitsunk, nem sokára ismét alkalmas lesz előbbi állomását elfoglalni. Adja a' magyarok istene!

— Enynyi jó hír ellenében egyedül a' muszka interventio az, mivel a' félénkebb embereket rémitgetik a' hirlapok.

Mondják, hogy 80 vagy 120 vagy még több ezer katonát küldene bé hazánkba a' pétervári udvar; a' habsburg-ház segítségére? Nem, hanem saját érdekében. Tehát a' habsburgokat még az orosz sem fogja halottaikból feltámasztani. Az európai nemzeteknek pedig nem lehet öngyilkolási bűnnélkül elnézni, hogy az orosz saját érdekében támadja meg hazánkat.

— Azonban mi az egész orosz historiát ijesztgetésül használt mumusnak tartjuk. Hányszor nem írták már a' bécsi lapok, hogy itt 's ott szállást csináltak, kenyeret sütöttek a' muszkák számára és még sincsenek sehol.

— Krakkóba majus 5-én 16 ezret vártak, Bukovinában 10 ezreket volt szállás rendelve. De csak hirtelen futár érkezik Pétervárról azon parancsossal, hogy át ne lépjék a' határt, hanem vonuljanak vissza. Egyébiránt az északi colossust az törné meg legbizonyosabban, ha külfőboruba elegendnek.

— Bem altábórnagy hivatalosan tudósította a' hadügyministeriumot a' fehértemplomi ütközetről. Az ellenségből 200 halva maradt, ugyan anyynyi esett foglyul. Mig mi egyetlenegy embert sem veszítettünk.

— Folyó hó 11-kén pedig az altábórnagy Szászkat foglalta el, Puchnernek Malkovszky vezérlete alatti 4000 emberből és 11 ágyuból álló serege Mehadiára szaladván a' mieink elől.

— Görgei tábornok írja svábhegyi főhadiszállásáról majus 15-ről, hogy hírszerint két dandár osztrák katonaság Sopronból vasuton Prágába vitetett, mivel ott is forradalom ütött ki.

— Ugyanazon hiv. tudósítás szerint Olaszhonból egy ezred uhlanus, egy osztály könnyű lovas és két zászlóalj gyalogság érkezett vasuton Sopronba. Az uhlánokkal már volt is a' mieinknek csatája, mely alkalommal többen közülök hozzánk átjöttek, sokan a' csatatéren maradtak és elfogattak.

— Majus 14-én Temesvár körüli sergeink minden külvárosokat elfoglaltak. A' várat vízzel ellátó gép megsemmisített. A' rohammal történt bevétel alkalmával nekünk egy, az ellenségnek 30 embere esett el 's 12 Sivkovits lett foglyunkká.

— Magyarország kormányzójánál majus 17-én két szárd vendég volt, kik azért jöttek, hogy az érintkezést hazánkkal és kormányunkkal elrendezék 's ügyeik állásáról értesítsenek.

— Gallicziából egy gróf Szirmay István ne-

vü rablófőnök is beütött volt hazánkba 800-ad magával, de vadászaink és guerilláink Tótfalunál, Szepresben megtámadták, egész a' határig kiűzték, egy kapitányt és két közembert lelőttek, két százat foglyokká tettek és sokat, köztök Szirmayt is megsebesítették.

— Abrudbányán nagy dolgok történtek. Hatvani Imre seregszereparancsnok értesíti a' kormányzót, miszerint f. hó 6-án seregével Abrudbányára szerencsésen bévonult, Drágos képviselő és a' város főbírája által úgy értesítettvén, hogy a' béke megvan 's az oláhok le fogják tenni fegyvereiket. Az oláhok részéről azonban aljas hűségesség történt. Jánk Topánfalvánál nagy tömeget gyűjtött, 's azzal f. hó 9-én kétfelől támadta meg Verespatakat és Abrudbányát. A' mieink visszaverték az oláh csordát, elejtvén belőlök százan felül. Verespatak azonban kitérődött. Jánk Abrudot is megtámadta. Nagyszerű csata volt. Az ellenség részéről több esett el 2000-nél. A' mi veszteségünk 17 közvitéz, két tiszt. Dobra, hirhedt rablóvezér az utczán öszszevagdaltatott. Buttyán és Viczián Brádon vannak őrizet alatt. Drágost az oláhok elfogták. A' mi sergünk 11-én hajnalban Butyesdre vonult, minek következtében az oláhok Abrudbányát kirabolták 's az ott maradt magyarokat megölték.

Charivari.

Szállás kerestetik. Az osztrák császári család, volt birodalma főbb városait Bécsét, Prágát, Majlandot, Lemberget, Budapestet öszszelődztetvén, most mint ragadozó madár a' sziklák tetején a' várak falai közt, Tirolisban, Morvában fészek nélkül kénytelen lappangani. Annál fogva fölshóllittatja az erdélyi háztulajdonosokat, kikhez úgy is, anynyi kedves emlékek kötelékei által van kapcsolva, gondoskodnának számára egy kényelmes szállásról. Legkívánatosbak a' piaczi sorok, a' honnan, szükség idejében rögtön lehetne a' népet ágyuztatni; de a' város, ha csak lehet, legyen kövezetlen: a' torlaszok készítése unalmas eszme. A' magas vendégeknek kísérei lesznek a' bajor, szász, württembergi, hannoverai királyok; reménye van az utazáshoz a' porosz királynak és sok más koronás főeknek is. Ezek, elveik, érdemök, történetök, sorsukra nézt, mindnyájan rokonok, frigyesekek, nép boldogítók.

Legujabb.

Épen most veszszük Bem altábornagy ur egyik vezérkari tisztének, Urbázi barátunknak tudósítását, miszerint a' hős altábornagy serege, mi-

után f. hó 13-n Szászkaról Dolboseczre, onnan 14-én Prilopezre, onnan 15-én Lapesniczára nyomult elő győzelmesen azon nap esti 9 órakor Mehádiát, máj. 16-án reggel pedig Ó Orsovát is elfoglalván, Puchnernek 14 ezer főből és 40 ágyuból álló serege visszaszaladt Oláhországba, a' nélkül, hogy Leiningennel egyesülhetett volna.

PEST BRASSÓI GYORS UTAZÁSI HIRDE-TÉS.

(5) A' gyorskocsik folyó év majus hava 20-kiától folytonos rendel, 's pöntossággal ujjolag indulnak Pestről N. Váradra, Kolozsvárra, Szebenbe Brassóba Maros-Vásárhelyre és vissza, következő rendel.

Pestről, N. Váradra, Kolozsvárra, Szebenbe Brassóba és Vásárhelyre a' vasárnap és Csötörtökön indulandó vonallal. Kolozsvárról vissza N. Váradra és Pestre vasárnap és Csötörtökön reggeli 4. órakor. Ügynök szobák utasok és pogyászak felvételére.

Pesten a' Fehérhajó vendégfogadóban; Szolnokon a' Zöldfa vendégfogadó mellett, N. Váradon a' Zöldfa vendégfogadóban; Kolozsvárt a' Biasini vendégfogadjában.

Kolozsvártt aprilis 28-ikán 1849.

Biasini Ferencz, (1.0)

Éppen most jelent meg:

(2) **Barrané és Stein** könyvárusoknál Kolozsvártt.

A' magyar nemzet függetlenségi nyilatkozata disz példány, ára 6. kr. p. p.

Bardocz János emlék beszéd, melyet a' lázongók gyilká alatt elvérzett magyarokért folyó évi marc. 31.-én a' szabadságtéri nagytemplomban tartott Gyász isteni tisztelt alkalmával mondott, ára 10. kr. p. p.

ERDÉLYRÜL Erdélyi Arthur ára 30 kr. p. p.

MULT, JELEN, JÖVŐ. Demokratiai röpirat írta Erdélyi Arthur ára 1. fr. p. p.

LYPSZKY MAGYARORSZÁG 's a' hozzá kapcsolt részek földképe 9. táblában 25 for. p. p.

(2) Sajtó alatt van 's a' napokban megjelenend a' mezei rendőrségről szóló törvényczikk a' szóbeli per eljárásával együtt.

(2) Szamosfalváról eltévedett egy fehér ökör, mely az álladalomtól vásároltatván, a' szarván 8 szám jegy van; a' megtaláló jelentse magát Kolozsvártt **CSIKI JOZSEF** kereskedőnél hol is il-
lő jutalmát kapja. (3)